

ÇATALHÖYÜK YOGUN ILGI ^ 2. SAYFADA

Yayın Adı : Ticaret Gazetesi (Izmir)
İli : Izmir

Periyod : Haftada 6 Gün
Sayfa : 1

Tarih : 20.06.2019
Tiraj : 2.469

1/2

◆ haşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından düzenlenen 'Çatalhöyük Paneli'nde kazı çalışmaları süreci anlatıldı

Çatalhöyük paneline yoğun ilgi

SELDA AK

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından düzenlenen "Çatalhöyük Paneli" Yaşar Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlendi. Yaşar Holding Başkan Vekili Feyhan Yaşar ve Pınar Süt Yönetim Kurulu Başkanı İdil Yiğitbaşı'nın katıldığı panelde, Yaşar Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu, Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı Doç. Dr. Çiler Çilingiroğlu, Ortaoğu Teknik Üniversitesi Biyolojik Bilimler Bölümü, Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Prof. Dr. Mehmet Somel, Yaşar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Sinan Ünlüsoy sunum yaptı.

Yaşar Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu yaptığı konuşmada Çatalhöyük'ün 1958 yılında Arkeolog James Mellaart tarafından ortaya çıkarıldığını söyledi. Çatalhöyük ile ilgili yürütülen kazı çalışmaları ile ilgili bilgi veren Çilingiroğlu, "James Mellaart, İngiltere'den Anadolu'ya gelip İngiliz Arkeoloji Enstitüsünde müdür yardımcılığı görevini üstlenmiş. Türkiye'de müze araştırmaları esnasında Çatalhöyük, Hacılar, Beycesultan gibi çok önemli yerleşme yerlerini bulmuş, ve bu yerleşme yerlerinde de 3-4 yıl süren kazıları gerçekleştirmiştir. Mellaart, ilk kazılarını 1961-1965 yılları arasında gerçekleştirmiştir.

✓ Yaşar Holding Başkan Vekili Feyhan Yaşar ve Pınar Süt Yönetim Kurulu Başkanı İdil Yiğitbaşı'nın katıldığı panelde, Yaşar Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu, Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı Doç. Dr. Çiler Çilingiroğlu, Ortaoğu Teknik Üniversitesi Biyolojik Bilimler Bölümü, Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Prof. Dr. Mehmet Somel, Yaşar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Sinan Ünlüsoy sunum yaptı.

2004 yılında bizim davetli-miz olarak İzmir'e eşitle birlikte geldiler. O sırada kazısı benim tarafımdan yürütülen ve Neolitik kazı olan Ulucak kazısını gezdiler. Aradan bir kaç yıl geçtikten sonra kendisini kaybettik" dedi.

"Mellaart, son derece önemli işler yaptı"

James Mellaart 1961-1965 yıllarında yaptığı kazıları arkeoloji dünyasına son derece büyük katkılar sağladığını vurgulayan Çilingiroğlu, "Şu çok önemlidir ki uzun yıllar Avrupalılar tarafından pek ön plana çıkarılmayan Anadolu uygarlıklarıyla ilgili son derece çok önemli sonuçlar çıkaran bir kaç yerleşme yeri ni saptamıştır. İşte bunlardan bir tanesi Çatalhöyük, bir diğeri Hacılar, bir diğeri ise Denizli civarında yer alan Beycesultan kazılarıdır. Sevi-

nerek belirtmek istiyorum ki James Mellaart, Anadolu'da kazdığı 3 kazı yerinden iki tanesi yani Çatalhöyük ve Beycesultan kazıları bugün Ege Üniversitesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı tarafından öğretim üyeleri tarafından devam ediyor. Bir anlamda diyebilirim ki, bu bölümün kurucusu olmam açısından diğer açıdan arkadaşlarım tarafından gurur kaynağı olduğunu ifade etmek istiyorum" ifadelerini kullandı.

1964 yılından sonra yaklaşık 30 yıl boyunca Çatalhöyük'te kazı çalışmalarına ara verildiğini verildiğini belirten Çilingiroğlu, "James Mellaart'ın bilimsel bazı önerilerinin doğru olup olmadığı dedikoduları, kazıların bunca yıl yapılmamasına yol açmıştır. Ancak 1993 yılında gerek-

kendisinin ve eşinin teşvikiyle ABD'de çalışan başka bir arkeoloğa burada kazı yapmasının iyi olacağını teşvik etmişlerdir ve 25 yıl süren bir kazı başlamıştır. 2018 yılında da Türk bilim insanı Çiler Çilingiroğlu kazıları üstlenmiş ve genel müdürlüğün katkılarıyla 2 yıldan bu yana kazıları yürütmektedir" diye konuştu.

"Antik DNA alanında gelişmeler var"

2018 yılından bu yana Çatalhöyük kazı çalışmalarını yürüten Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı Doç. Dr. Çiler Çilingiroğlu, Neolitik devrin insanlık tarihinin önemli bir aşaması olarak tanımlandığı kaydetti. Çatalhöyük'ün bu tarihsel sürece denk geldiğini söylediğini ifade eden Çilin-

giroğlu, "Coğrafya olarak baktığımızda ülkemiz, neolitik devrin yaşandığı topraklardır. İlk buğdayın evcilleştirilmesi, ilk hayvanların evcilleştirilmesi, yerleşik yaşama geçiş, ilk köylerin kurulması, gördüğümüz diğer siyasi sosyal birçok süreçler Türkiye'nin de parçası olduğu literatürde bereketli hilal olarak adlandırılan Doğu Akdeniz coğrafyasında gerçekleşmiştir. Dolayısıyla Çatalhöyük bu anlamda da yine bu coğrafyanın parçası olarak bu süreçlerde birinci derece rol oynadığını düşünüyoruz" diye konuştu.

Son yıllarda arkeologlara çok yardımcı bir alan olarak antik DNA alanında çok farklı gelişmelerin yaşandığını kaydeden Çilingiroğlu, "Antik DNA bize çok farklı sonuçlar sağlıyor ki bunlardan bir tanesi de insan hareketliliğini bize göstermesi bakımından önem taşıyor. Yani kazılardan çıkan iskeletlerden alınan DNA örneklerinin birbiriyle karşılaştırılması sonucunda çeşitli gruplar tespit edilebiliyor. Farklı popülasyonların nasıl bir arada olduklarını birbiriyle herhangi bir genetik bağı olup olmadığını anlıyoruz" ifadelerini kullandı.

Ortaoğu Teknik Üniversitesi Biyolojik Bilimler Bölümü, Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Prof. Dr. Mehmet Somel ve Yaşar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Sinan Ünlüsoy ise panelde Çatalhöyük kazıları ve yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi.